

**Statistikdokumentation for
Salg af føde- og drikkevarer til foodservice 2023**

1 Indledning

Formålet med statistikken er at give et samlet billede af salg af føde- og drikkevarer til storkøkkener, restauranter, institutioner mv. Der er særligt fokus på økologiske fødevarer, som supplement til statistikken 'Detailomsætningen af økologiske fødevarer'. Statistikken er udarbejdet årligt siden 2013 med tilskudsfinansiering fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2 Indhold

Statistikken er en årlig web-baseret spørgeskemaundersøgelse om grossisters salg af føde- og drikkevarer til foodservice-området - dvs. storkøkkener, restauranter, institutioner mv. – dvs. virksomheder og institutioner, hvor mad serveres. Spørgsmålene vedrører dels samlet omsætning til foodservice, dels omsætning til økologisk foodservice, fordelt på et afgrænset antal varegrupper og aftagergrupper. Omsætningen opgøres i værdi (mio. kr.) og mængde (tons).

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken vedrører salg til foodservice, herunder specifikt af økologiske varer. Salget fordeles på et afgrænset antal varegrupper og aftagergrupper.

Ved foodservice forstås storkøkkener, restauranter, kantiner, caféer mv. – dvs. virksomheder og institutioner, hvor mad serveres.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

[Klassifikation af varegrupper](#)

[Klassifikation af kundegrupper](#)

Anvendelsen fremgår af statistikkens spørgeskema "[Salg af føde- og drikkevarer til foodservice - kladde](#)".

2.3 Sektordækning

Fødevaregrossister.

2.4 Begreber og definitioner

Foodservice: Professionelle køkkener der laver mad til servering. Omfatter kantiner, institutioner, catering/diner transportable, restauranter, caféer, take-away o.l.

Økologiske fødevarer: Føde- og drikkevarer som produceres og markedsføres som økologiske ifølge EU's regler. Varer som hverken defineres som økologiske eller konventionelle er ikke omfattet (fx vildtkød, vilde fisk, salt og enkelte andre produkter).

Økologimærkning: Det danske røde ø-mærke (Fødevarestyrelsen), EU's økologimærker eller andre mærker der overholder EU's økologiregler.

Det økologiske spisemærke: Mærkningsordning fra Fødevarestyrelsen, som viser andelen af økologiske indkøbte føde- og drikkevarer hos spisesteder: guld (90-100 pct.), sølv (60-90 pct.) og bronze (30-60 pct.).

2.5 Enheder

Virksomheder (CVR, økonomiske enheder).

2.6 Population

Virksomheder med salg af føde- og drikkevarer til foodservice.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

2013-

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Omsætning: mio. kr., procent., tons.

2.11 Referencetid

Statistikken dækker kalenderåret.

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lovhjemmel til dataindsamling findes i i § 8 stk. 1 i [Lov om Danmarks Statistik](#), jf. lovbekendtgørelse nr. 610 af 30. maj 2018. Der findes ingen EU-regulering for området.

2.14 Indberetningsbyrde

Indberetningsbyrden er beregnet til 100.000 kr. i gennemsnit pr. år (2021).

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan fås ved henvendelse til Danmarks Statistik eller på statistikkens [Emneside](#).

3 Statistisk behandling

Data valideres i en onlineblanket. Efterfølgende kontrolleres data og rettes efter genkontakt til respondenterne. Herefter summeres data og nøgletal udregnes.

3.1 Kilder

Undersøgelsen gennemføres som en spørgeskemabaseret totaltælling af fødevaregrossister med bundgrænse på 40 mio. kr. omsætning ifølge Danmarks Statistiks Erhvervsregister af aktive virksomheder (ESR).

Antallet af storkøkkener, restauranter, kantiner, caféer mv. er ganske omfattende. For at begrænse ressourceforbruget og respondentbyrden indsamles data i stedet blandt fødevaregrossister. Der anvendes desuden en generel bundgrænse på 40 mio. kr. i omsætning.

Rammepopulationen udtrækkes fra ESR. Afgrænset ud fra primær eller sekundær branchekode, i enkelte tilfælde suppleret med industrielle virksomheder eller andre brancher med engrossalg. Generelt medtages kun fødevaregrossister (betydende leverandører fra andre brancher kan dog medtages). Besvarelser og enheder fra tidligere undersøgelser indgår desuden i opbygningen af populationen.

Salg af skolemælk er inkluderet. Udenlandske virksomheder medtages ikke, da de er svære at identificere og få svar fra. Deres betydning for statistikken er formentlig ringe.

3.2 Indsamlingshyppighed

Årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Webspørgeskema.

3.4 Datavalidering

I valideringen af online-blanket, udløser følgende advarsel ved indtastning: - Høj eller lav beregnet kilopris - Manglende angivelse af mængde ved værdi eller omvendt - Omsætning til økologisk foodservice højere end foodservice generelt

Ved validering efter indsendelse af blanket kontrolleres følgende og rettes evt. efter genkontakt til respondenterne: - Høj eller lav beregnet kilopris (mængde eller værdi rettes) - Manglende angivelse af mængde ved værdi eller omvendt - Høj eller lav andel økologisk foodservice - Markante ændringer i niveau for salg sammenlignet med forrige tællingsår

3.5 Databehandling

Rettede individdata danner basis for:

- kontrol af summer på gruppeniveau
- enkelte ekstra rettelser af besvarelser
- udregning af økologisk markedsandel (andel af samlet salg til foodservice)
- udregning af offentlige sektors andel af økologisk salg til foodservice
- summering og tabellering til offentliggørelse

I perioden 2013-2020 var virksomheder helt uden økologi kun inkluderet i 2013 og 2017. I de øvrige år blev omsætningen for disse virksomheder fremskrevet på baggrund af disse to år.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Formålet med statistikken er at give et samlet billede af salg af føde- og drikkevarer til storkøkkener, restauranter, institutioner mv. Der er særligt fokus på økologiske fødevarer, som supplement til statistikken 'Detailomsætningen af økologiske fødevarer'. Foodservice har fået større betydning i de senere år og en kreds af brancheorganisationer og firmaer, har ønsket en samlet statistik om området. Statistikken indgår desuden i formulering og opfølgning af målsætninger for økologisk foodservice.

4.1 Brugerbehov

Foodservice har fået større betydning i de senere år og en kreds af brancheorganisationer og firmaer, har ønsket en samlet statistik om området. Statistikken indgår desuden i formulering og opfølgning af målsætninger for økologisk foodservice (som supplement til "Detailomsætningen af økologiske fødevarer") og for ernæringspolitik generelt.

Brugerne er interessenter inden for fødevarerehvervene, herunder Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Landbrug & Fødevarer, Økologisk Landsforening samt hotel og restaurationsbranchen. Herudover almen interesse i udviklingen af forbruget af fødevarer, herunder økologiske.

4.2 Brugertilfredshed

Brugerbehov afdækkes i Brugerudvalget for fødevarestatistik. Danmarks statistik er desuden i regelmæssig kontakt med centrale brugere, herunder Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Landbrug og Fødevarer samt Økologisk Landsforening.

4.3 Fuldstændighed af data

Ingen forordninger eller guidelines.

5 Præcision og pålidelighed

Der er ingen stikprøveusikkerhed, da statistikken er en totaltælling.

For nogle respondenter er det svært at fremskaffe tallene i undersøgelsen. Disse har afgivet bedste skøn i stedet. Der er knyttet nogen usikkerhed til tallet for salg til foodservice. Det samlede salg er mere sikkert end salget fordelt på vare- eller kundegrupper.

Svarprocent: Mere end 95 pct. af respondenterne har besvaret skemaet.

5.1 Samlet præcision

Der er ingen stikprøveusikkerhed, da statistikken er en totaltælling.

Målefejl: For nogle respondenter er det svært at fremskaffe tallene i undersøgelsen. Disse har afgivet bedste skøn i stedet. Der er knyttet nogen usikkerhed til tallet for salg til foodservice. Det samlede salg er mere sikkert end salget fordelt på vare- eller kundegrupper.

Svarprocent: Mere end 95 pct. af respondenterne har besvaret skemaet.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Der er ingen stikprøveusikkerhed, da statistikken er en totaltælling.

5.3 Anden usikkerhed

Undersøgelsespopulationen kan have en mindre overdækning af irrelevante virksomheder. Disse virksomheder frasorteres med simple ja/nej-spørgsmål.

For nogle respondenter er det svært at fremskaffe tallene i undersøgelsen. Disse har afgivet bedste skøn i stedet. Der er knyttet nogen usikkerhed til tallet for salg til foodservice. Det samlede salg er mere sikkert end salget fordelt på vare- eller kundegrupper.

Svarprocent: Mere end 95 pct. af respondenterne har besvaret skemaet. De resterende repræsenterer relativt små virksomheder. Under 5 pct. af de besvarende virksomheder får imputeret en eller flere værdier (kr.) af foodservice.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Der er ingen stikprøveusikkerhed, da statistikken er en totaltælling.

For nogle respondenter er det svært at fremskaffe tallene i undersøgelsen. Disse har afgivet bedste skøn i stedet. Der er knyttet nogen usikkerhed til tallet for salg til foodservice. Det samlede salg er mere sikkert end salget fordelt på vare- eller kundegrupper.

Svarprocent: Mere end 95 pct. af respondenterne har besvaret skemaet.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der offentliggøres normalt kun endelige tal.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer ni måneder efter referencetidens udløb. Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udkommer ni måneder efter referencetidens udløb.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Der er ikke fælles retningslinjer for international statistik om foodservice.

Statistikken kan i begrænset omfang sammenlignes med 'Detailomsætningen af økologiske fødevarer'.

7.1 International sammenlignelighed

Der er ikke fælles retningslinjer for international statistik om foodservice.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistikken blev gennemført første gang i 2013 og dækkede oprindeligt: - Salg alle føde- og drikkevarer (inkl. konventionelle varer) i alt. - Salg af økologiske varer i alt opdelt på vare- og kundegrupper.

Senere udvidelser: - Fra og med 2017 er salg alle føde- og drikkevarer også opdelt på kundegrupper.
- Fra og med 2021 er salg alle føde- og drikkevarer også opdelt på varegrupper.

Varegruppernes sammensætning er revideret fra og med 2021 og kan i flere tilfælde ikke sammenlignes med tidligere år. De 5 hovedvaregrupper (Kolonial, Kød og fisk, Mejeriprodukter og æg, Frugt og grønt, Frostvarer) er dog stort set sammenlignelige i alle år. Ændring på hovedvaregruppeniveau: Vegetabiliske smøreprodukter samt frugt- og grøntkonserves er flyttet fra Kolonialvarer til Frugt og grønt. Tællingsårene 2013-2020 er direkte sammenlignelige hvad angår såvel hoved- som enkeltvaregrupper.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Danmarks Statistiks undersøgelse 'Detailomsætningen af økologiske fødevarer' måler salget af økologiske føde- og drikkevarer i supermarkeder og varehuse.

Økologisk markedsandel i *foodservicesektoren* er beskrevet i seneste Nyt fra Danmarks Statistik "Salg af føde- og drikkevarer til foodservice". Økologisk markedsandel i *detailhandel* er beskrevet i seneste Nyt fra Danmarks Statistik: 'Detailomsætningen af økologiske fødevarer'.

Detailomsætningen af økologiske føde- og drikkevarer udgør et højere niveau end omsætningen af økologisk foodservice. Niveauet for salget i de to undersøgelser kan dog ikke sammenlignes umiddelbart, da Foodservice statistikken måler grossisters omsætning uden moms og 'Detailomsætningen af økologiske fødevarer' måler detailomsætning inkl. moms. Det indebærer:

- Varesalget til foodservice indeholder ikke aflønning af medarbejdere m.m. i køkkenerne.

Vareforbruget i kantine- og cateringvirksomheder udgør i gennemsnit 37 pct. af omsætningen, ekskl. moms (HORESTA, Normtalsanalysen 2012/2013). De omkostninger der ikke vedrører varekøb er løn o.l., lokaleomkostninger (el, vand, varme), vedligeholdelse, administration, marketing, husleje mv. samt overskud efter omkostninger. - Den endelige værdi af måltiderne i foodservice kan betragtes som højere end varekøbet, da service (tilberedning og servering) er en del af produktet. Det er i hovedreglen ikke tilfældet for salg i supermarkeder og varehuse, hvor maden hjembringes til egen tilberedning.

- En væsentlig del af foodservice-aftagerne afsætter ikke måltiderne på markedsmæssige vilkår (hel eller delvis subsidiering).

Sammensætningen af salget

Varegrupperne i de to undersøgelser er sammensat forskelligt og kan derfor ikke sammenlignes direkte på alle niveauer. Der er dog foretaget en overordnet sammenligning af fordeling af omsætning på varegrupper i Nyt-artiklen "Salg af økologiske varer til foodservice 2013".

I perioden 2010-2013 producerede "Sammenslutningen økosalg og oplysning" undersøgelsen "Økologisk omsætning i foodservice". Metodiske erfaringer fra denne undersøgelse indgår Danmarks Statistiks undersøgelse. Indholdsmæssigt ligger de to undersøgelser tæt på hinanden men med visse forskelle i dataindsamling, indhold og grupperinger. I "Økologisk omsætning i foodservice" var bestod populationen af 15 virksomheder, som som blev antaget at dække en stor del af markedet. Virksomheder uden økologi var ikke omfattet i denne undersøgelse.

7.4 Intern konsistens

Data er internt konsistente, da de stammer fra samme kilde.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives i [Nyt fra Danmarks Statistik](#) under emnet Miljø og Energi, Økologi. I Statistikbanken offentliggøres tal for Salg af økologiske varer til foodservice under emnet [Miljø og Energi, Økologi](#). Se mere på statistikkens [Emneside](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken udgives årligt i [Nyt fra Danmarks Statistik](#) under emnet Miljø og Energi, Økologi.

8.5 Publikationer

Statistikken indgår ikke i nogen [publikationer fra Danmarks Statistik](#).

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Indenrigshandel med økologiske fødevarer](#) i følgende tabeller:

- [OEKO77](#)
- [OEKO88](#)

8.7 Adgang til mikrodata

Forskere og andre analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner, kan få adgang til statistikens mikrodata gennem [Danmarks Statistiks forskerordning](#). Derudover stilles mikrodata til rådighed for departementer, styrelser og direktorater gennem [Ministerieordningen](#)

8.8 Anden tilgængelighed

Ingen anden tilgængelighed.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik i Danmarks Statistik](#) følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Statistikken offentliggøres ikke på et niveau, der kræver yderligere diskretionering.

Fortrolige data udelades fra udgivelser og statistikken offentliggøres på et detaljeringsniveau, så enkeltvirksomheder ikke kan identificeres. Alle virksomheder der deltager i undersøgelsen, modtager information om vilkår og betingelser vedr. fortroligheden af individuelle svar.

8.11 Reference til metodedokumenter

I forbindelse med forundersøgelsen til statistikken blev følgende rapport udarbejdet:

"Markedsdata for økologisk food service - forundersøgelse". Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Jørgen Dejgård Jensen, juli 2013.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevarerhverv. De statistikansvarlige er:

- Martin Lundø, tlf. 39 17 38 73, e-mail: mlu@dst.dk (metode)
- Kurt-Kristian Bech, tlf. 39 17 30 36, e-mail: kkb@dst.dk (tal)

Fælles e-mail: oekostat@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Fødevarerhverv, Erhvervsstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Martin Lundø

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sankt Kjelds Plads 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

mlu@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 38 73

9.8 Faxnummer

N/A